طی نامه مورخ ۱۳۷۹/۳/۹ به عنوان حضرت آیت‌الله مقتدائی دادستان محترم کل کشور با ارسال دو پرونده از دادگاههای نظامی اعلام کرده چون دادگاههای مزبور در استنباط از تبصره ماده ۱۸ قانون مجازات اسلامی رویه‌های مختلفی اتخاذ کرده‌اند تقاضا نموده موضوع در هیأت عمومی دیوان عالی کشور مطرح گردد بدواً خلاصه‌ای از جریان پرونده‌ها را منعکس و سپس اظهارنظر می‌نماید.

۱ـ در پرونده ۴۴۳۴/۷۸ ـ سرباز وظیفه سجاد جلالی به اتهام فرار از خدمت و جعل مهر درّبانی و جعل امضاء مسئول آموزش عقیدتی به منظور اخذ مرخصی از آنها استفاده کرده تحت تعقیب دادسرای نظامی بوده پس از رسیدگیهای مقدماتی پرونده با کیفرخواست شماره ۲۴۵۵ ـ ۱۳۷۸/۹/۲۰ به دادگاه ارسال و برای متهم تقاضای کیفر شده آقای دادرس شعبه دوم دادگاه نظامی یک فارس با تحقیق از متهم و اخذ آخرین دفاع مستنداً به مواد ۴۴ و ۴۸ و ۷۵ و ۷۶ و ۸۳ قانون مجازات اسلامی و جرائم نیروهای مسلح و رعایت مواد ۱۷ و ۲۲ قانون مجازات اسلامی متهم را از جهت فرار از خدمت به پرداخت سیصدهزار ریال جزای نقدی و از جهت جعل به تحمل ۴۰ ضربه شلاق و از جهت استفاده از مجعول به پرداخت سی‌هزار تومان جزای نقدی محکوم و در خاتمه حکم اضافه کرده ایام بازداشت قبلی از جزای نقدی کسر شود آقای معاون دادستان نظامی فارس به قاضی صادرکننده حکم تذکر می‌دهد کسر مدت حبس از جزای نقدی قانونی نیست لیکن دادرس دادگاه بر صحت حکم صادره اصرار و تذکر را نمی‌پذیرد.

۲ـ در پرونده ۱۴/۷۸۴/۷۹ آقایان امیر بلکمک و اسمعیل غلام نجفی سربازان وظیفه به اتهام خرید و فروش مواد مخدر تحت تعقیب دادسرای نظامی فارس بوده‌اند پس از رسیدگیهای مقدماتی پرونده با کیفرخواست به دادگاه نظامی یک فارس ارسال می‌گردد. آقای دادرس شعبه دوم دادگاه نظامی یک فارس با توجه به گزارش مأمورین انتظامی و اینکه بازرسان مربوطه با تهیه پول و شماره‌برداری آنها به عنوان خریدار مواد مخدر وارد عمل شده و پولهای صورت‌برداری شده از متهمان کشف می‌گردد بزهکاری آنها نزد دادرس محرز و به استناد ماده ۴ قانون اصلاح مبارزه با مواد مخدر هرکدام را به پرداخت یک میلیون ریال جزای نقدی و بیست ضربه شلاق محکوم می‌نماید. آقای معاون دادستان نظامی به دادرس دادگاه تذکر می‌دهد که نامبردگان هرکدام ۱۸ روز بازداشت بوده‌اند با توجه به تبصره ذیل ماده ۱۸ قانون مجازات اسلامی این بازداشت باید از جزای نقدی کسر شود و دادرس دادگاه تذکر را نپذیرفته و کسر مدت بازداشت را از جزای نقدی غیرقانونی اعلام می‌نماید لذا با توجه به مراتب به شرح آتی مبادرت به اظهارنظر می‌نماید.

نظریه ـ همانطور که ملاحظه می‌فرمائید چون دادرسان دادگاه نظامی در استنباط از تبصره ذیل ماده ۱۸ قانون مجازاتهای اسلامی رویه‌های مختلفی اتخاذکرده‌اند بدین ترتیب که یکی از دادرسان مدت بازداشت محکوم‌علیه را از جزای نقدی کسر نموده دادرس دیگر با استنباط از ماده قانونی مارالذکر کسر مدت بازداشت را از جزای نقدی غیرقانونی اعلام نموده و چون این موضوع اشتباه و نظایر متعددی داشته و حائز اهمیت است و گرچه این اختلاف در استنباط از قانون در یک محکمه واقع شده لیکن با توجه به اینکه هدف از تصویب ماده ۲۷۰ قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب جلوگیری از اختلاف‌نظر و تشتت آراء در دادگستری و درنتیجه ایجاد وحدت رویه در محاکم است بنابراین فرقی نمی‌کند که این اختلاف برداشت از قانون از دو شعبه باشد یا از دو نفر قاضی از یک شعبه لذا چنین استظهار می‌کنیم که اختلاف‌نظر به وسیله دو نفر از قضات از یک شعبه هم که واقع شود صدق می‌کند که این شعبه یکی از شعب دیوان عالی کشور است که با استنباط از قوانین آراء مختلفی در او صادر شده و همچنین در دادگاهها بنا به مراتب به استناد ماده ۲۷۰ قانون آیین دادرسی کیفری تقاضا دارد موضوع در هیأت عمومی محترم دیوان عالی کشور جهت ایجاد رویه واحد مطرح گردد.

معاون اول دادستان کل کشور ـ حسن فاخری

به تاریخ روز سه‌شنبه ۱۳۸۰/۷/۱۰ جلسه وحدت رویه قضائی هیأت عمومی دیوان عالی کشور به ریاست حضرت آیت‌الله محمد محمدی گیلانی رئیس دیوان عالی کشور و باحضور جناب آقای حسن فاخری معاون اول دادستان محترم کل کشور و جنابان آقایان رؤسا و مستشاران و اعضاء معاون شعب حقوقی و کیفری دیوان عالی کشور تشکیل گردید.

پس از طرح موضوع و قرائت گزارش و استماع عقیده جناب آقای حسن فاخری معاون اول دادستان محترم کل کشور مبنی بر «با دقت نظر در مدلول تبصره ذیل ماده ۱۸ مبنی بر «چنانچه محکوم‌علیه قبل از صدور حکم به علت اتهام یا اتهاماتی که در پرونده امر مطرح بوده بازداشت شده باشد دادگاه پس از تعیین تعزیر، از مقدار تعزیر تعیین شده یا مجازت بازدارنده به میزان بازداشت قبلی وی کسر می‌کند.» چنین مستنبط است اگرچه مقنن احتساب جزای نقدی را مورد تصریح قرار نداده است اما نظر به اینکه تبصره دلالت بر جلوگیری از اجرای مجازات بیش از میزان تعیین شده نسبت به محکوم‌علیه دارد و اقتضاء قاعده تفسیر قوانین به نفع متهم و رعایت عدالت این است که محکوم‌علیه بیش از مجازات مقرر تحمل کیفر نکند و مجازات اعم است از تعزیر تعیین شده و بازدارنده که مقرر است «در ازاء هر روز بازداشت پنجاه هزار ریال باید محاسبه شود.» در مانحن فیه هم باید به همین طریق اقدام شود. لذا رأی مبتنی بر نظر احتساب جزای نقدی صحیح می‌باشد» مشاوره نموده و اکثریت قریب به اتفاق بدین شرح رأی داده‌اند:

رأی شماره ۶۵۴ ـ ۱۳۸۰/۷/۱۰

رأی وحدت رویه هیأت عمومی دیوان عالی کشور

به موجب تبصره ماده ۱۸ قانون مجازات اسلامی دادگاه مکلف است که ایام بازداشت قبلی محکوم‌علیه در پرونده مورد حکم را از مجازات‌های تعزیری و یا بازدارنده کسر نماید. و چون حبس و جزای نقدی هر دو یک نوع و از مجازات‌های تعزیری و بازدارنده می‌باشند و عدم محاسبه و مرعی نداشتن ایام بازداشت قبلی برخلاف حقوق و آزادیهای فردی است علیهذا به حکم تبصره مذکور کسر مدت بازداشت از محکومیت جزای نقدی و احتساب و تبدیل آن به جزای نقدی قانونی است. بنا به مراتب رأی شعبه دوم دادگاه نظامی یک فارس به شماره ۵۹۱ ـ مورخ ۱۳۷۸/۱۱/۳ که با این نظر انطباق دارد به اکثریت آراء اعضاء هیأت عمومی دیوان عالی کشور صحیح و منطبق با موازین شرعی و قانونی تشخیص می‌گردد. این رأی مستنداً به ماده ۲۷۰ قانون آئین دادرسی کیفری برای شعب دیوان عالی کشور و دادگاهها لازم‌الاتباع است.

شماره ۳۸۱۶۹/ت ۲۵۵۳۶ هـ ۱۳۸۰/۸/۲۳

تصویب‌نامه راجع به تعیین استاندار آذربایجان شرقی

وزارت کشور

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۶ بنا به پیشنهاد شماره ۸۱۲۳۴/۱ مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۶ وزارت کشور و به استناد بند (۳) ماده واحده «قانون راجع به‌حذف عبارت فرمان همایونی در قوانین و مقررات مربوط به انتصاب افراد به بعضی از مقامات کشوره ـ مصوب ۱۳۶۰ ـ تصویب نمود:

آقای محمدعلی سبحان‌اللهی به عنوان استاندار آذربایجان شرقی تعیین می‌شود.

معاون اول رئیس‌جمهور ـ محمدرضا عارف

شماره ۲۶۴۹/د ش ۱۳۸۰/۸/۷

تأیید صلاحیت ۷ نفر از اعضای هیئت مؤسس مؤسسه آموزش عالی غیردولتی و غیرانتفاعی مکتب ولی‌عصر(عج)

(مصوب جلسه ۴۸۶ مورخ ۱۳۸۰/۷/۱۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی)

شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۴۸۶ مورخ ۱۳۸۰/۷/۱۷، بنا به پیشنهاد وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (نامه‌های شماره ۲۲/۴۰۴۰ مورخ ۱۳۷۹/۹/۶ و ۲۲/۲۲۶۳ مورخ ۱۳۸۰/۴/۲۷) صلاحیت ۷ نفر از اعضای هیئت مؤسس مؤسسه آموزش عالی غیردولتی و غیرانتفاعی مکتب ولی‌عصر(عج) را بدین شرح تصویب کرد:

۱ـ حجةالاسلام والمسلمین آقای مجید رشیدپور (روحانی).
۲ـ آقای حامد صدقی (استادیار).
۳ـ خانم معصومه نورمحمدی روستائی (استادیار).
۴ـ آقای محمد میرزایی (دانشیار).
۵ـ آقای احمد باقری (استادیار).
۶ـ خانم زهرا میرخان.
۷ـ آقای علی‌اصغر نراقی.

همچنین مقرر شد محل مؤسسه خارج از استان تهران باشد.

رئیس‌جمهور و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی ـ سیدمحمد خاتمی

شماره ۲۶۵۰/د ش ۱۳۸۰/۸/۷

عضویت وزیر آموزش و پرورش در شورای هنر و تأیید عضویت مجدد دو نفر از اعضای این شورا

(مصوب جلسه ۴۸۶ مورخ ۱۳۸۰/۷/۱۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی)

شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۴۸۶ مورخ ۱۳۸۰/۷/۱۷، بنا به پیشنهاد شورای هنر (نامه شماره ۸۰/۷۴۱/ش هـ مورخ ۱۳۸۰/۷/۲)، موضوع پایان یافتن مدت عضویت اعضای حقیقی این شورا، به جای یکی از شخصیتهای حقیقی، وزیر آموزش و پرورش را به عنوان عضو شورای هنر تعیین و همچنین تمدید عضویت آقایان مهندس میرحسین موسوی و دکترعلی منتظری مقدم را تصویب کرد.

رئیس‌جمهور و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی ـ سیدمحمد خاتمی